

Wystawa
STEFAN NORBLIN (1892-1952). ARTYSTA WSZECHESTRONNY

3 września – 9 października 2011
Muzeum Regionalne w Stalowej Woli, ul. Sandomierska 1
część plenerowa, ul. Staszica 14

Po raz pierwszy w powojennej Polsce pokazana zostanie twórczość Stefana Norblina, potomka znakomitego artystyczno-przemysłowego rodu, artysty niezwykle popularnego w przedwojennej Polsce, potem cenionego w Indiach jako malarza i designera i w końcu portrecistę tworzącego w USA.

Wielowątkowa, różnorodna twórczość odkrywano dziś na nowo artysty trzech kontynentów, zaprezentowana zostanie w trzech odsłonach: polskiej, indyjskiej, amerykańskiej, zgodnie z fascynującymi kolejami jego życia.

Norblin wraz z żoną aktorką Leną Żelichowską w przedwojennej Polsce stanowili barwną parę życia artystycznego stolicy. Artysta realizował się w wielu dziedzinach twórczości, od portretów (malował polityków, wojskowych, ludzi teatru, filmu), przez plakaty, ilustratorstwo, aż po projekty mody i grafikę reklamową.

Jego wielostronny talent niespodziewanie rozkwitł w Indiach (1941-46), gdzie Norblin ozdobił freskami i wielkimi płótnami kilka nowoczesnych rezydencji (m.in. pałac Umaid Bhawan w Jodhpurze, gdzie zaprojektował także wnętrza i meble). W rezultacie Stefan Norblin pozostawił największy zbiór sztuki polskiej w Azji. W 1946 r. osiadł w San Francisco, gdzie tworzył portrety wielu znanych osób aż do tragicznej śmierci.

Ekspozycja w Stalowej Woli pokazuje Norblina jako artystę wszechstronnego, mistrza w wielu dość odległych nieraz dziedzinach sztuki. Zaprezentowane zostaną obrazy olejne, głównie portrety, a także rysunki, akwarele, plakaty, przykłady grafiki, ilustratorstwa. Niestety, w zbiorach polskich nie zachowało się zbyt wiele prac artysty, sporo obrazów wymaga gruntownej konserwacji. Przedwojenna, niezwykle płodna twórczość Norblina pozostawiła ślady w informacjach prasowych, reprodukcjach, archiwaliach. Obrazy i malowidła ściennie w Indiach są sukcesywnie odnawiane przez polskich konserwatorów.

Natomiast niezwykle wydarzeniem będzie prezentacja obrazów sprowadzonych z Kalifornii (dzięki uprzejmości Andrew Norblina, syna artysty, oraz The Polish Arts and Culture Foundation). Kolejną niespodzianką są obrazy i projekty wnętrza z Indii, na tę okazję specjalnie wypożyczone przez maharadżę Jodhpuru Gaja Singha II. Na co dzień wielkie płótna stanowią ozdobę pałacu Umaid Bhawan.

Wystawa potrwa miesiąc i będzie to jedyna okazja do obejrzenia jej w Polsce. Pod koniec roku zawita do New Delhi i Bombaju.

Uzupełnieniem ekspozycji w siedzibie muzeum jest WYSTAWA PLENEROWA dotycząca twórczości Stefana Norblina w Indiach. Na wielkoformatowych wydrukach zaprezentowane zostały najważniejsze realizacje artysty w pałacach indyjskich maharadżów.

Kurator wystawy: Anna Szlęzak

Wystawie towarzyszy katalog w wersji polsko-angielskiej

Projekt dofinansowany ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Organizatorzy:

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Indiach
Miasto Stalowa Wola
Muzeum Regionalne w Stalowej Woli

Współpraca:

The Polish Arts and Culture Foundation
Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów
Ambasada Indii w Polsce

STEFAN NORBLIN ur. 29 czerwca 1892 r. w Warszawie – zm. 12 sierpnia 1952 r. w San Francisco. Właściwie Juliusz Stefan Norblin de la Gourdain – był synem warszawskiego przemysłowca Stanisława Ignacego Norblina i praprawnukiem Jana Piotra Norblina, wybitnego malarza pochodzenia francuskiego.

Życiorys Stefana Norblina naznaczały najważniejsze zjawiska historyczne XX wieku: odzyskanie przez Polskę niepodległości (1918), wybuch II wojny światowej (1939), emigracja najpierw do Indii, potem do Stanów Zjednoczonych oraz jej następstwa.

W 1910 r. ukończył Akademię Ekonomiczno-Handlową w Antwerpii, następnie podjął pracę w koncernie papierniczym. Jego pasją była jednak sztuka. Zaczął rysować, na początku karykatury i portrety, co zaowocowało pierwszą wystawą w amsterdamskiej galerii Memling (1913). Zwiedził wówczas także Paryż i Londyn, gdzie tworzył ilustracje pod pseudonimem „hrabia von Luxemburg”.

W 1920 r. podczas wojny polsko-rosyjskiej Norblin zaciągnął się do armii. Jako tłumacz (znał biegle kilka języków) uczestniczył w konferencji pokojowej w Rydze. Po powrocie do Polski aktywnie uczestniczył w życiu intelektualnej i artystycznej elity warszawskiej. Jego pierwszą żoną była aktorka Maria Modzelewska. W 1933 r. poślubił Lenę Żelichowską, tancerkę Teatru Narodowego oraz popularną aktorkę filmową.

Twórczość Norblina w Polsce przypada na czas odradzania się kultury po odzyskaniu przez kraj niepodległości w 1918 r. Jest to okres szybkiego rozwoju gospodarczego i kulturalnego Polski, a także poszukiwań stylu narodowego. Działalność Norblina znakomicie wpisuje się w kontekst kulturowy tego okresu, zaś styl art déco, w którym głównie tworzył, stał się wyznacznikiem mody i gustu tych lat. Życie w stolicy lat międzywojennych obfitowało w wiele wydarzeń artystycznych. Norblin jako twórca wszechstronny: malarz, portrecista, projektant wnętrz i architektury, ilustrator, grafik reklamowy, projektant mody, a nawet projektant kostiumów teatralnych, należał w Polsce do grona najbardziej wziętych artystów tego okresu.

W 1941 r. Norblinowie przez Rumunię, Turcję, Irak trafiają do Indii gdzie artysta ma okazję pokazać pełnię swojego talentu. Dekoruje i projektuje wnętrza rezydencji pałacowych. Powstają imponujące malowidła ścienne, w których Norblin umiejętnie łączy indyjską tradycję ze stylem ówczesnego malarstwa zachodniej Europy. Maluje portrety właścicieli rezydencji.

Pierwszym zleceniem jest dekoracja wnętrz pałacu-rezydencji w mieście Morvi (obecnie Morbi), a następnie w pałacu w Patnie. Na fali sukcesu Norblin otwiera także indywidualną wystawę w galerii Sir Cowasji Jehangir Hall w Bombaju (obecnie Mumbai) w 1944 r. W tym samym roku rodzi się syn Norblinów – Andrzej Piotr (dziś wybitny gitarzysta w USA). Kolejne, olbrzymie zlecenie otrzymuje Norblin w mieście Jodhpur w Radżastanie w nowo powstającym wielkim pałacu Umaid Bhawan. Tworzy imponujące malowidła ścienne oraz na płótnie, a nawet projektuje nowe meble. Dekoruje także pałacyk myśliwski nad jeziorem Sardar Samand.

W 1946 Norblinowie wraz synem osiedli w Stanach Zjednoczonych, pod San Francisco. Artysta podejmuje się zleceń portretowych, pracuje także w firmie dekoratorskiej. Niestety postępująca utrata wzroku sprawia, że w 1952 r. Stefan Norblin popełnia samobójstwo. Prace artysty w USA zostały w większości zniszczone lub rozproszone.